

softconsulting

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Prednosti finansijskog operativnog planiranja

Finansijsko operativno planiranje omogućava preduzeću da bude proaktivno, efikasno i dobro pripremljeno za različite izazove i prilike koje se javljaju u suvremenom poslovanju. Ključna je uloga finansijskog operativnog planiranja pri upravljanju finansijama, jer pruža niz prednosti koje pomažu preduzeću da ostvari svoje ciljeve i održi stabilnost vlastitog poslovanja.

Šta je FOP?

Finansijsko operativno planiranje (engl. [Financial operating plan](#), FOP) prikazuje prihode i rashode tokom određenog vremenskog razdoblja. Ocrta finansijsku situaciju preduzeća za sadašnje i buduća razdoblja. Koristeći podatke iz prošlosti, FOP projicira buduće operativne prihode i troškove kako bi donosioci odluka bolje razumjeli rast ili trenutna područja slabosti preduzeća. Pomaže menadžerima i ključnim investitorima da razumiju kako će preduzeće poslovati i rasti u budućnosti. Uključuje prošle i nedavne trendove, kako bi se najtačnije predvidjelo ono što dolazi. Opsežnije je od godišnjeg proračuna ili finansijskog izvještaja. FOP je potrebno redovno dopunjavati i ažurirati zbog izvanrednih događaja vezanih uz finansije, kao i utvrditi da li je i dalje relevantan za trenutnu situaciju. Na taj način, FOP postaje koristan alat pri kreiranju i upravljanju proračunom, poboljšanju kontrole, poslovnom upravljanju i stvaranju profitabilnosti preduzeća.

Značaj finansijskog operativnog planiranja

Izrada finansijskog operativnog plana (FOP) može biti od velike pomoći kada je u pitanju organiziranje podataka pri izradi proračuna, jer proces pomaže u postavljanju specifičnih ciljeva i ciljeva za različite organizacijske dijelove preduzeća odnosno sastavne dijelove proračuna.

Iako povijesni podaci imaju značajnu ulogu u razvoju izvedivog FOP-a, posebnu pažnju treba posvetiti i potencijalnim budućim događajima, te trendovima koji mogu imati uticaj na uspješnost poslovanja preduzeća. To uključuje zamjenu opreme, tržišne promjene koje mogu uticati na cijenu sirovina ili čak izazvati promjenu potražnje za proizvodima ili uslugama preduzeća i slično.

Glavni razlog za kreiranje FOP-a je razviti finansijske ciljeve (kratkoročne i dugoročne) preduzeća. FOP treba da pomogne preduzeću da postigne definirane finansijske ciljeve, a bez FOP-a ne mogu se uštedjeti resursi ili osigurati potrebni resursi za ulaganje u razvoj poslovanja preduzeća.

FOP treba da pruža transparentne informacije o finansijama koje motiviraju investitore na ulaganja i osiguravaju sredstva za poboljšanje trenutnog poslovanja preduzeća. Transparentnost finansijskih informacija u FOP-u, (npr. visina plaća, dobiti i sl.), je preduvjet za izgradnju organizacijske kulture otvorenosti i fer odnosa u preduzeću, što istovremeno utiče na zadovoljstvo i lojalnost zaposlenika.

Prednosti finansijskog operativnog plana

Najznačajnije prednosti FOP-a su:

- optimizacija resursa, bolje razumijevanje i kontrola troškova, te njihovo smanjenje
- bolje održavanje tekuće likvidnosti preduzeća
- identificiranje potencijalnih finansijskih rizika i njihovo proaktivno upravljanje
- utvrđivanje prioriteta i usmjeravanje resursa na ključne projekte, kao i za dugoročni uspjeh
- održavanje optimalnih nivoa zaliha, uz smanjenje troškova skladištenja i drugih gubitaka
- kvalitetnije donošenje informisanih odluka
- poboljšanje transparentnosti finansijskih podataka unutar preduzeća
- unapređenje interne komunikacije, jer omogućava bolje razumijevanje pojedinačnih i kolektivnih finansijskih ciljeva, te ulogu pojedinih odjela u njihovom ostvarivanju
- efikasnije upravljanje resursima, kako bi se postigli željeni finansijski ciljevi preduzeća
- konkurentska prednost i sposobnost brže prilagodbe preduzeća tržišnim promjenama.

Uloga CFO pri finansijskom operativnom planiranju

Finansijski menadžeri (CFO) imaju ključnu ulogu pri finansijskom operativnom planiranju. Njihova uloga obuhvata niz aktivnosti i odgovornosti koje su od suštinskog značaja za uspješno upravljanje finansijama. Finansijski menadžeri trebaju obezbjediti stabilnost, likvidnost i održivost poslovanja na kratkoročnom nivou, čime doprinose dugoročnom uspjehu preduzeća.

Finansijski menadžeri su odgovorni za pripremu proračuna, što obuhvata procjenu prihoda i troškova za naredni period, obično na godišnjem ili kvartalnom nivou. Ovi proračuni služe kao osnova za planiranje i upravljanje kratkoročnim finansijama.

Finansijski menadžeri treba da komuniciraju sa različitim sektorima unutar preduzeća kako bi razumjeli njihove potrebe i doprinos pri izradi FOP-a, realizaciji finansijskih planova i ciljeva preduzeća. Ovo uključuje saradnju sa prodajnim timovima, nabavkom, proizvodnjom i drugim sektorima u preduzeću.

Finansijski menadžeri pripremaju izvještaje o finansijskim performansama (finansijske KPI), koji pomažu strateškom menadžmentu da prati napredak i identifikuje oblasti koje zahtijevaju dodatnu pažnju, kako bi se pravovremeno postigli svi finansijski ciljevi i obezbjedilo dugoročno, uspješno, poslovanje preduzeća.

Zaključak

Finansijsko operativno planiranje (FOP) treba da obezbjedi pravovremene informacije koje su potrebne za donošenje informisanih odluka. Na taj način u preduzeću se može smanjiti finansijski stres i manje se brinuti o eventualno nepredviđenim troškovima, jer FOP pomaže u održavanju tekuće likvidnosti koja je neophodna za svakodnevno poslovanje preduzeća. Nadalje, kroz bolje razumijevanje i kontrolu troškova, povećava se efikasnost i profitabilnost poslovanja preduzeća.

Finansijsko operativno planiranje (FOP) zahtijeva preciznost, pažnju na detalje i sposobnost pravilnog upravljanja resursima preduzeća. Finansijski menadžeri imaju ključnu ulogu u ovom procesu. Da bi uspješno izvršili svoje zadatke, finansijski menadžeri trebaju dobro poznavati poslovni model i operativne procese u preduzeću, što im pomaže da bolje identifikuju finansijske izazove i prilike.

Finansijsko operativno planiranje (FOP) je dinamičan proces i zahtijeva pažljivo upravljanje kako bi se osigurala stabilnost i dugoročni uspjeh preduzeća. Stoga finansijski menadžeri trebaju biti spremni da pravovremeno prilagode kreirani FOP i poslovnu strategiju u skladu s promjenama na tržištu ili unutar samog preduzeća. Ako je to moguće, finansijski menadžeri trebaju razmisliti o diverzifikaciji prihoda, kako bi se smanjio rizik od zavisnosti o samo jednom izvoru prihoda.